

VOORSTEL VAN AHOVOKS VOOR EEN ONDERWIJSKWALIFICATIE

Graduaat in het sociaal-cultureel werk

1. Algemene informatie

1.1 TITEL

Graduaat in het sociaal-cultureel werk

1.2 NIVEAU

Vijf

1.3 STUDIEGEBIEDEN

- Sociaal-agogisch werk

1.4 STUDIEPUNTEN

120

1.5 IDENTIFICATIEGEGEVENS

Datum van indiening
7 januari 2019

2. Samenstelling

Het voorstel van onderwijskwalificatie omvat 1 erkende beroepskwalificatie, namelijk 'Sociaal-cultureel begeleider'.

2.1 BEROEPSKWALIFICATIE 'SOCIAAL-CULTUREEL BEGELEIDER'

Niveau

Vijf

Jaar van erkenning

2018

Competenties

Zie bijlage 1 deel 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2018 ter erkenning van de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider'

3. Samenhang

(Voorstellen van) onderwijs kwalificaties	Graduaat in het sociaal-cultureel werk
Beroeps kwalificaties	Sociaal-cultureel begeleider

4. Analyse decretale criteria

4.1 MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Economische relevantie

- *Tewerkstellingsgegevens*

In de sector is er sprake van 2.175 organisaties waar 24.590 werknemers werken. We spreken over een arbeidsvolume van 16.521 voltijdse equivalenten (bron: rsz-cijfers 1de kwartaal 2013).

Elke organisatie uit onderstaande opsomming stelt minimum een sociaal-cultureel begeleider tewerk:

130 organisaties actief in het sociaal-cultureel volwassenenwerk

158 gemeenschapscentra en cultuurcentra

400 jeugthuizen

67 organisaties landelijk jeugdwerk

23 cultuureducatieve verenigingen

...

- *Vacatures*

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector voor het beroep sociocultureel werker DB 1810.

Onderstaande cijfers hebben betrekking op 2015, tenzij anders is aangegeven.

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures 2016															Openstaande vacatures		
		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Wilkaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	
NEC zonder uitzendopdr.	01. Primaire sector			1												1	
	12. Energie, water en afvalverwerking											1				1	
	14. Groot- en kleinhandel									1						1	1
	16. Horeca en toerisme						1									1	
	17. Informatica, media en telecom										1					1	
	18. Financiële diensten	0														0	
	19. Zakelijke dienstverlening	5		1						4	3		1			14	2
	21. Diensten aan personen					1				1	2			1		5	3
	22. Ontspanning, cultuur en sport	6	4	4	1		1			3					1	20	1
	23. Openbare besturen	6	6	9	9	1	1	7	4	1	3	5	5	1		58	2
	24. Onderwijs	7		2	5	2	1	2	2		1	2	3	5		32	2
	25. Gezondheidszorg	5	2		4	1		1		1	2	2				18	2
	26. Maatschappelijke dienstverlening	25	4	6	9	4	3	7	1	3	16	5	5	4		92	14
	27. Overige dienstverlening	35	5	3	14	3		3	5	4	17	2	3	1		95	14
TOTAAL		89	21	26	42	12	6	21	12	14	49	17	17	13	239	41	

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	Jan 2016	Febr 2016	Maa 2016	Apr 2016	Mei 2016	Jun 2016	Jul 2016	Aug 2016	Sep 2016	Okt 2016	Nov 2016	Dec 2016
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	73	180	29	32	33	32	47	51	32	44	39	41
<u>Uitzendopdr.</u>	2	4	4	5	3					4	7	7
TOTAAL	75	184	33	37	36	32	47	51	32	48	46	48

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	9	2	5	3		1	4	1	1	5		0	2		33
<u>Uitzendopdrachten</u>					1		1			3	2				7
TOTAAL	9	2	5	3	1	1	5	1	1	8	2	0	2		40

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2013	2014	2015	2016
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	242	305	420	539
<u>Uitzendopdr.</u>	10	11	27	25
TOTAAL	252	316	447	564

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder <u>uitzendopdr.</u>	89	21	26	42	12	6	21	12	14	49	17	17	13		339
<u>Uitzendopdr.</u>	2	1	3		1	1	1		1	9	3			1	23
TOTAAL	91	22	29	42	13	7	22	12	15	58	20	17	13	1	362

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	272	92	68	128	79	46	51	41	40	209	53	70	91	1240

Het beroep behoort niet tot de knelpuntberoepen.

4.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

Aansluiting bij het onderwijsniveau

Sociaal-cultureel werk wordt ingevuld vanuit een spectrum aan opleidingsniveaus gaande van secundair onderwijs (tso-studierichtingen: Gezondheids- en welzijnswetenschappen, Jeugd- en gehandicaptenzorg, Sociale en technische wetenschappen) tot professionele bachelor. Een opleiding op hbo5-niveau heeft dan ook zeker een plaats binnen dit continuüm.

Een voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider' bevat, sluit aan bij het profiel van het hoger beroepsonderwijs. Dit voorstel van onderwijskwalificatie heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte focus en draagt bij aan de versterking van de arbeidsmarktkansen van cursisten. Daarnaast biedt het een relevante opstap in functie van doorstroom naar de professionele bachelor 'Sociaal werk'.

Aansluiting bij studiegebieden en bestaande studierichtingen

In het huidige aanbod van het hoger beroepsonderwijs behoort de opleiding 'Sociaal-cultureel werk' tot het studiegebied Sociaal-agogisch werk. Als sociaal-cultureel werker ben je in staat om op te treden als begeleider, vormverlener, hulpverlener en dienstverlener op plaatsen waar mensen werken, zich scholen of vormen, wonen, hun vrije tijd vormgeven en elkaar ontmoeten. De sociaal-cultureel werker is een bruggenbouwer tussen individuen, groepen en de samenleving en geeft hierbij maatschappelijk kwetsbare groepen een stem.

Een voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider' omvat, sluit eveneens aan bij het studiegebied Sociaal-agogisch werk.

Aansluiting bij de doelgroep

De doelgroep van het hoger beroepsonderwijs is zeer uitgebreid en bestaat uit werkenden (volwassenen), werkzoekenden en jongeren die voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht. Ze beschikken over een welbepaald studiebewijs, willen hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten en/of willen doorstromen naar een bacheloropleiding. De competenties van de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider' zijn haalbaar voor de genoemde doelgroep.

4.3 DE CONTINUÏTEIT IN DE (STUDIE)LOOPBAAN

Leerlijnen

ONDERLIGGEND NIVEAU

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)

Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)

De opleiding richt zich tot sociaalvoelende jongeren met interesse voor alles wat met de gezondheid en het welzijn van de mensen te maken heeft.

De lerende leert sociale en zorgende vaardigheden en de ondersteunende wetenschappelijke kennis.

De focus ligt op de omgang met de mens als totale persoon in al zijn aspecten: fysiek, psychisch, sociaal (en spiritueel).

De studie omvat volgende componenten: opvoedkunde (psychologie en pedagogiek), verzorging (gezondheid en welzijn), toegepaste wetenschappen (biologie, chemie en

	fysica). In de praktijklessen en stages in het kleuteronderwijs, kinderdagverblijven, bejaardentehuizen, gehandicaptenzorg, onthaalgezinnen... oefent de lerende vaardigheden en kennis.
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	In de opleiding wordt de nodige theoretische kennis aangereikt maar attitudes en vaardigheden zijn even belangrijk. Er gaat veel aandacht naar stages in de meest diverse voorzieningen die later het beroepsveld zullen uitmaken: medisch-pedagogische instituten, gezinsvervangende tehuizen, dagcentra. De lerende leert mensen van alle leeftijden met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke, sociale of meervoudige beperking begeleiden. De lerende vertrekt hierbij van de overtuiging dat ze heel wat mogelijkheden hebben tot (persoonlijkheids)ontplooiing. De lerende leert werken in team en met groepen. Naast theoretische kennis en technieken, krijgen attitudes en vaardigheden zoals inlevingsvermogen, openheid, sociale betrokkenheid, discretie veel aandacht. De lerende leert de noden, behoeften en eigenschappen van de mens in de verschillende fasen van het leven kennen. De lerende leert over EHBO, hygiëne en de zorg voor het comfort van de gehandicapte. Daarnaast leert de lerende met taal, muziek, beweging en handvaardigheid creatief werken. Deze technieken worden verwerkt in activiteiten en projecten voor bepaalde doelgroepen. De lerende leert over de verschillende soorten handicaps en hun problemen. De oorzaken, de begeleiding en de mogelijke behandeling worden bekeken. De lerende leert samenwerken, observeren, vergaderen en rapporteren. Er wordt aandacht besteed aan de wetgeving over bijzondere jeugdbijstand. Ook de bouw en werking van het menselijk lichaam wordt bestudeerd. Stages bieden de lerende de gelegenheid om de aangeleerde technieken en vaardigheden toe te passen.
Sociale en technische wetenschappen (tso)	Sociale en technische wetenschappen biedt de lerende een brede vorming aan op sociaal, wetenschappelijk en technisch vlak. Het uitgangspunt voor elk vak is de mens en zijn omgeving. De wetenschappen worden niet zuiver abstract en theoretisch benaderd, maar verwijzen voortdurend naar concrete toepassingen. De lerende heeft een brede interesse in mens en maatschappij, is sociaal voelend en creatief. De opleiding leert de lerende hoe de mens functioneert in de samenleving. De lerende leert sociale activiteiten organiseren aangepast aan verschillende doelgroepen en contexten. Ook voor de materiële ondersteuning leert de lerende instaan. Het technisch aspect uit zich in de praktijk rond voeding gesteund op wetenschappelijke

inzichten. De vakken kunnen onderverdeeld worden in drie groepen:

- natuurwetenschappen

In Natuurwetenschappen verwerft de lerende inzichten en vaardigheden via experimenten en praktische opdrachten, gesteund op de theorie;

- sociale wetenschappen; de doelstellingen zijn: verkennen van eigen mogelijkheden, verduidelijken van leerprocessen, passend communiceren in verschillende situaties, menselijk gedrag en interacties waarnemen en observeren, omgaan met rechten en plichten als jongere, verkennen en illustreren van de diversiteit tussen mensen;

- voeding; hier wordt er concreet gewerkt met voedingsproducten.

De voedingsmiddelen worden verwerkt volgens bepaalde principes.

De lerende leert hierbij de juiste methode of techniek hanteren met aandacht voor het correct gebruik van de gepaste apparatuur.

ZELFDE NIVEAU

Hoger beroepsonderwijs (HBO5)	
Sociaal-cultureel werk	De student wordt opgeleid inzake vorming, begeleiding en hulpverlening. De doelstelling is om mensen te activeren en motiveren om deel te nemen aan het maatschappelijk leven en om maatschappelijk kwetsbare groepen een stem te geven. Er kunnen verschillende keuzetrajecten aangeboden worden. Afgestudeerden kunnen terecht in verschillende organisaties zoals vormingsinstellingen, cultuurcentra, jeugdhuizen, jeugd-, volwassenen- en seniorenverenigingen, centra voor basiseducatie, buurt- en wijkwerking, als educatief medewerker in musea. Vakken: - Basis sociaal werk (menselijk gedrag en sociale omgeving, organisatiebeleid, methodische vorming, leer- en praktijkbegeleiding).- Sociaal-cultureel werk (oriëntatie op beroep en werkveld, recht en beleid, methodische professionalisering, keuzemodules).
Sociale readaptatiewetenschappen	De opleiding wordt momenteel niet ingericht.

BOVENLIGGEND NIVEAU

Professionele bachelor	
Sociaal werk	De studenten worden de nodige beroepsmethodiek en vaardigheden bijgebracht om tegemoet te komen aan de noden

aan animatie, educatie, activering en organisatie van groepen en organisaties in de socioculturele sector.

De student leidt mensen naar vormingscursussen (educatie), zet culturele evenementen (cultuuranimatie) op en werkt actiemomenten uit om mensen te bewegen rond een bepaalde thematiek (activering).

De sociaal-cultureel werker is een groepswerker én organisator bij uitstek. De student verhoogt de betrokkenheid in de sociaal-culturele leefomgeving. De opleiding leidt tot de beschermde titel van 'maatschappelijk assistent'.

Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt

Het sociaal-cultureel werk is sterk uitgebouwd in Vlaanderen en dagelijks goed voor een hele reeks cursussen, uitstappen, lezingen, kinderactiviteiten, bijeenkomsten, tentoonstellingen, vaardigheidsoefeningen, sensibiliseringsacties, debatten... Hoe divers al deze activiteiten ook zijn, de vele organisaties in de sector hebben twee zaken gemeen. Het uitgesproken engagement voor een bepaalde doelgroep en/of thema én de sterke vrijwillige betrokkenheid van medewerk(st)ers, leden en deelnemers.

De honderden organisaties die de sector rijk is, bieden een brede waaier van activiteiten aan die zowel (re)creatief, educatief als maatschappelijk georiënteerd kunnen zijn. Het sociaal-cultureel werk herleiden tot initiatieven die netjes behoren tot één van deze domeinen zou echter verkeerd zijn. Net de integratie van vorming, animatie, cultuur en sociale actie is immers een specifiek kenmerk van het sociaal-cultureel werk. De socioculturele sector kent dan ook niet minder dan 17 subsectoren:

- Minderhedensector
- Sport, cultuur– en gemeenschapscentra
- Podiumkunsten
- Samenlevingsopbouwwerk
- Beroepsopleidingen
- Milieu
- Jeugdwerk
- Volksontwikkeling
- Gespecialiseerde landelijke verenigingen
- Steunpunten
- Bibliotheken
- Centra voor basiseducatie
- Organisaties ter ondersteuning van het gedachtengoed
- Amateurkunsten
- Niet commerciële radioverenigingen en/of televisieverenigingen
- Musea
- Niet– commerciële toeristische organisaties

4.4 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

Instroom in de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)			
Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)	1356	1345	1298
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	750	640	627
Sociale en technische wetenschappen (tso)	4730	4994	5008

ZELFDE NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Hoger beroepsonderwijs (HBO5)			
Sociaal-cultureel werk	498	454	426
Sociale readaptatiewetenschappen	/	/	/

BOVENLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Professionele bachelor			
Sociaal werk	6646	6509	6313

Bovenstaande tabel geeft voor elke verwante studierichting/opleiding een overzicht van de leerling-/studentenpopulatie (uniek). Voor de derde graad secundair onderwijs worden enkel de aantallen voor het eerste leerjaar weergegeven. Voor alle andere studierichtingen/opleidingen gaat het steeds om de aantallen voor de totale studierichting/opleiding.

(Bron: Dataloop en Statistisch jaarboek onderwijs Vlaanderen)

Uitstroom uit de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)			
Gezondheids- en welzijnswetenschappen (tso)	1084	1065	1116
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	516	600	572
Sociale en technische wetenschappen (tso)	4007	4171	4070

ZELFDE NIVEAU

	2014-2015	2015-2016	2016-2017

Hoger beroepsonderwijs (HBO5)			
Sociaal-cultureel werk	/	/	/
Sociale readaptatiewetenschappen	/	/	/
BOVENLIGGEND NIVEAU			
	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Professionele bachelor			
Sociaal werk	1466	1557	1629

Voor het hbo5 zijn er geen of te weinig gedetailleerde gegevens beschikbaar om ze te kunnen opnemen.

(Bron: Statistisch jaarboek onderwijs Vlaanderen)

4.5 DE BESCHIKBARE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE EN DE MOGELIJKHEID TOT SAMENWERKING MET ANDERE INSTELLINGEN OF MET DE ARBEIDSMARKT / HET BEDRIJFSLEVEN INDIEN VEREIST

Bestaande inhoudelijk verwante opleidingen in onderwijs

Verschillende instellingen bieden momenteel verwante studierichtingen/opleidingen aan. Deze studierichtingen/opleidingen beschikken over voldoende materiële middelen en expertise die noodzakelijk zijn en aangewend kunnen worden voor de inrichting van een opleiding gebaseerd op het voorstel van onderwijskwalificatie dat de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider' omvat.

Verwante opleidingen van publieke opleidingsverstrekkers

VDAB noch Syntra bieden verwante opleidingen aan.

Samenwerkingsverbanden onderwijs - arbeidsmarkt

Er bestaat een sectorconvenant (2018-2019) afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de social-profitsectoren (Paritaire Comit es 318.02, 319.01, 327.01, 329.01, 330, 331, 337).

PRIORITEIT 2: Instroom in de sector bevorderen.

- Actie 2.1: Instroom van jongeren/generatiestudenten in de sector bevorderen o via de eigen tool www.werkmetmensen.be o Instroom van jongeren in de sector bevorderen door deelname aan SID-IN, beroepenhuis, DREAM-Day... VLAJO. o informeren van leerkrachten en CLB's over de mogelijkheden voor jongeren in de sector
- Actie 2.2: Opvolgen en informeren over de trajecten naar de beroepen verzorgende/zorgkundige en verpleegkundige
- Actie 2.3: Instroom van zij-instromers/werkzoekenden stimuleren
- Actie 2.4: Instroom van mensen met een migratieachtergrond en andere kansengroepen bevorderen ('ieder talent telt' apart ESF-project): zie onder prioriteit 9 'Diversiteit'
- Actie 2.5: Zij-instroom en doorstroom bevorderen via EVC)

De sectorspecifieke maatregelen geformuleerd in dit convenant zijn verbintenissen die betrekking hebben op het ondersteunen en uitvoeren van:

- de afstemming tussen onderwijs en de arbeidsmarkt;
- een competentiebeleid, waaronder levenslangleren;
- het beleid van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit, vermeld in het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt.

5. Berekening van de studieomvang

Op basis van de activiteiten van de beroepskwalificatie 'Sociaal-cultureel begeleider' met onderliggende kennis en vaardigheden wordt onderstaand een inschatting gemaakt van het aantal studiepunten van een graduaatsopleiding gebaseerd op een onderwijskwalificatie die deze beroepskwalificatie omvat. Wanneer zinvol worden voor deze berekening meerdere inhoudelijk aansluitende activiteiten geclusterd. Deze werkwijze en analyse heeft enkel tot doel de studieomvang van een graduaatsopleiding te bepalen. Er wordt geen uitspraak gedaan over het uiteindelijke opleidingsprogramma van de graduaatsopleiding.

5.1 ACTIVITEIT 1, 7 (BK-0359:SOCIAAL-CULTUREEL BEGELEIDER)

Vaardigheden	Kennis
• Handelt volgens de professionele, ethische en deontologische principes • Handelt met oog voor het eigen referentiekader • Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond van de doelgroep/het individu • Draagt bij tot empowerment* van de doelgroep/het individu • Gaat op een discrete en vertrouwelijke manier om met informatie conform het wettelijk kader • Respecteert de passende omgangsvormen • Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen • Eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van het individu/de doelgroep zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd	• Basiskennis van psychosociale wetenschappen • Kennis van beroepsethiek en deontologisch handelen • Kennis van het eigen referentiekader • Kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender... • Basiskennis van relevante wetgeving

- Past de eigen communicatiestijl aan ten aanzien van het individu/de doelgroep

- ***Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 1, 7 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 10,0 studiepunten***

5.2 ACTIVITEIT 3, 8, 9, 10, 11, 12 (BK-0359: SOCIAAL-CULTUREEL BEGELEIDER)

Vaardigheden	Kenniss
• Past communicatie, taalgebruik, zijn stijl... aan de doelgroep aan • Gaat op empathische wijze om met de doelgroep waarbij de nodige afstand bewaard wordt om een professionele relatie te behouden • Luistert actief zonder een waardeoordeel te vellen, rekening houdend met de geschiedenis en eigenheid van de doelgroep/het individu • Werkt acties uit volgens afspraken en visie van de organisatie • Rapporteert aan de leidinggevende • Analyseert de situatie van de doelgroep • Detecteert de behoeften en problematieken van de doelgroep • Leeft zich in de situatie van de doelgroep in • Specificeert de doelgroep(en) • Bekijkt de situatie vanuit verschillende invalshoeken • Luistert naar de vragen van de doelgroep of partners • Zoekt actief naar onderwerpen waarmee en manieren waarop de doelgroep bereikt kan worden • Betrekt de actoren bij het inschatten van de situatie • Bepaalt de doelstellingen, inhoud, vorm en volgorde van activiteiten samen met de doelgroep • Toetst de doelstellingen van activiteiten aan de visie van de organisatie	• Grondige kennis van diverse socioculturele en groepsdynamische werkvormen (vb. uitwisselingstechnieken, leerprocessen opzetten, vormingstechnieken...) • Basiskennis van organisatiebeheer • Kennis van communicatietechnieken • Kennis van doelgroepgerichte sociale vaardigheden (vb. actief luisteren, conflicthantering, samenwerkingsvormen, onderhandelingstechnieken, bemiddelingstechnieken...) • Basiskennis van de sociale kaart • Kennis van methodische modellen (vb. leerstijlen...) • Kennis van empowerment • Kennis van de functies en de rollen van het sociaal-cultureel werk • Kennis van projectmanagement • Kennis van pedagogische technieken • Kennis van methodes voor probleemoplossing • Kennis van maatschappelijke tendensen en knelpunten • Kennis van de Nederlandse taal om op deskundige wijze te kunnen hanteren in het kader van het beroep en dit zowel mondeling als schriftelijk • Kennis van evaluatietechnieken • Kennis van relevante informatiebronnen • Kennis van de organisatie

- Toetst de uitgewerkte activiteiten af aan de visie van de organisatie en de analyse van de doelgroep
 - Zet doelgericht leeromgevingen op
 - Werkt op maat van de doelgroep
 - Legt en onderhoudt contact met de doelgroep en betrokkenen
 - Respecteert het aanbod van andere organisaties en werkt samen waar mogelijk
 - Raadpleegt verschillende bronnen
 - Brengt eigen sociaal-agogische expertise in
 - Respecteert de evoluties in de samenleving
 - Selecteert en hanteert sociaal-culturele werkvormen aangepast aan de doelgroep, het thema en de situatie
-
- Werkt het programma uit (dagactiviteiten, workshops, ateliers, tentoonstellingen) en stelt een plan van aanpak op
 - Respecteert de beschikbare tijd en middelen
 - Betrekt alle betrokken actoren (collega's, vrijwilligers, deelnemers...)
 - Maakt werkafspraken met alle betrokken actoren
 - Werkt volgens het voorgestelde draaiboek
 - Bewaakt de vooruitgang van de activiteit
 - Signaleert knelpunten
 - Informeert alle betrokken actoren bij wijzigingen
 - Reserveert accommodaties, materiaal en middelen en stuurt bij waar nodig
 - Richt de ruimte in in afstemming met de leefwereld van de doelgroep en de doelstellingen van de activiteit
 - Geeft aanwijzingen aan de betrokken actoren
 - Is aanspreekpunt voor eventuele vragen
-
- Leidt sociaal-culturele activiteiten
 - Stimuleert en steunt de doelgroep bij het verkennen, (h)erkennen en aanpakken van noden, talenten en verwachtingen
 - Speelt in op de actualiteit en de noden van de doelgroep
 - Stimuleert de doelgroep tot interactie en betrokkenheid

- Creëert of versterkt leeransen bij personen, groepen, systemen of samenlevingen
- Verhoogt de deelname aan en het deelhebben en het deel zijn van cultuur (in enge en brede zin)
- Verhoogt de graad van betrokkenheid van burgers op hun samenleving volgens het vooropgestelde veranderingsdoel
- Gebruikt gepaste didactische hulpmiddelen
- Verfijnt samen met de doelgroep de doelstellingen en de aanpak
- Waarborgt de veiligheid van de deelnemers en medewerkers
- Informeert de doelgroep over andere beschikbare activiteiten van de organisatie
- Vraagt feedback over de activiteiten aan de doelgroep (evaluatieformulier...)
- Verzamelt al het materiaal en ziet er op toe dat de doelgroep het materiaal in de oorspronkelijke staat achterlaten
- Sluit het programma tijdig, ordelijk en op zinvolle wijze af
- Begeleidt mee het vertrek van de doelgroep
- Gaat met verschillende betrokken actoren na of de doelstellingen behaald werden
- Rapporteert mondeling en schriftelijk over knelpunten
- Draagt oplossingen aan
- Motiveert gemaakte keuzes

- ***Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 3, 8, 9, 10, 11, 12 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 50,0 studiepunten***

5.3 ACTIVITEIT 2, 5, 14 (BK-0359: SOCIAAL-CULTUREEL BEGELEIDER)

Vaardigheden

- Werkt samen in een team en in andere samenwerkingsverbanden om gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken in een klimaat van respect en vertrouwen

Kennis

- Basiskennis van vergadertechnieken
- Kennis van rapportering
- Basiskennis van vrijwilligerswetgeving
- Kennis van vrijwilligerswerking en vrijwilligersmanagement

- Overlegt om samen tot beslissingen te komen
- Luistert naar en geeft feedback op het standpunt van de andere
- Handelt flexibel
- Bemiddelt om afspraken te maken en conflicten te voorkomen
- Maakt gebruik van onderhandelingstechnieken om eventuele conflicten op te lossen
- Maakt zijn eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg

- Plant zijn interne en externe activiteiten
- Voert zelfstandig zijn taken uit, neemt hiervoor de verantwoordelijkheid en behoudt het overzicht

- Gaat actief op zoek naar vrijwilligers
- Begeleidt, motiveert en versterkt vrijwilligers
- Participeert aan de opmaak en uitvoering van het vrijwilligersbeleid

- Kennis van planning en organisatie van het takenpakket
- Kennis van vakterminologie

- ***Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 2, 5, 14 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 12,0 studiepunten***

5.4 ACTIVITEIT 6, 13 (BK-0359: SOCIAAL-CULTUREEL BEGELEIDER)

Vaardigheden	Kennis
• Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op • Blijft op de hoogte van de actualiteit in de relevante werkvelden • Raadpleegt informatiebronnen (tijdschriften, internetsites...) • Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, attitudes en vaardigheden • Maakt gebruik van feedback • Reflecteert systematisch over het eigen professioneel handelen • Stuurt het eigen professioneel handelen bij waar nodig • Wisselt tips en ervaringen uit om te leren van de deskundigheid van anderen	• Basiskennis van onderzoeksmethodes • Kennis van professionele fora • Kennis van het beschikbare en relevante opleidingsaanbod • Kennis van promotietechnieken • Kennis van sociale media • Kennis van reflectiestrategieën

- Neemt deel aan teamvergaderingen
- Neemt deel aan externe overlegmomenten
- Neemt deel aan vormingsactiviteiten
- Volgt opleidingen of bijscholing
- Bouwt een professioneel netwerk uit
- Communiceert helder over inhoud en doelen van het educatieve programma
- Stemt communicatie- en interactievormen af op de kenmerken en behoeften van de doelgroep
- Doet beroep op externe expertise van de communicatieverantwoordelijke indien nodig
- Promoot de activiteiten, processen, projecten bij de doelgroep
- Voert de praktische aangelegenheden uit aangaande het communicatiebeleid: drukwerk, website, sociale media...
- Helpt bij het ontwikkelen en uitvoeren van het communicatiebeleid
- Levert input voor een strategisch communicatieplan
- Representeert de organisatie extern
- Bouwt relaties op met andere organisaties, overheden, media... en onderhoudt deze
- Prospecteert en contacteert mogelijke partners

- ***Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 6, 13 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 8,0 studiepunten***

5.5 INSCHATTING VAN HET TOTAAL AANTAL STUDIEPUNTEN VAN HET VOORSTEL VAN ONDERWIJSKWALIFICATIE

- o Inschatting van het totaal aantal studiepunten voor de gemeenschappelijke activiteiten: 80 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 1, 7 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 10 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 6, 13 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 8 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 2, 5, 14 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 12 SP
 - Inschatting van het totaal aantal studiepunten van activiteit 3, 8, 9, 10, 11, 12 (BK-0359: Sociaal-cultureel begeleider): 50 SP

- o Het bekomen aantal studiepunten vertegenwoordigt ongeveer $\frac{2}{3}$ van de totale studieomvang. Elke hbo5-opleiding moet minimaal een derde van het totaal aantal studiepunten aan werkpleklers spenderen. Hiermee werd bovenstaand geen rekening gehouden.
- o Inschatting van het aantal studiepunten voor werkpleklers: 40 SP
- o Geschatte studieomvang voor het geheel van de hbo5-opleiding: 120 SP
- o Een hbo5-opleiding heeft een studieomvang van 90 of 120 studiepunten. Voor het voorstel van onderwijskwalificatie 'Graduaat in het sociaal-cultureel werk' is een opleiding van 120 studiepunten dan ook aangewezen.